

Zápisnica č. 01/2023

zo zasadania komisie pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti pri
Okresnom úrade Žilina zo dňa 23.05.2023

Prítomní: podľa prezenčnej listiny

- Program:**
1. Otvorenie
  2. Participatívny proces rozpracovania Stratégie prevencie kriminality SR do roku 2028 – informácia
  3. Informácia o stave a vývoji sociálno-patologických javov u maloletých a mladistvých v územnej pôsobnosti Žilinského kraja – informácia
  4. Projekt MsP Žilina – „Bezpečne v meste – Bezpečná adresa“ – JUDr. Balogová Janka – predstavenie projektu
  4. Diskusia
  5. Záver

K bodu č. 1:

Mgr. Kamil Ruman

- pracovnú poradu otvoril prednosta Okresného úradu Žilina Mgr. Kamil Ruman, ktorý úvodom privítal prítomných,
- poďakoval všetkým členom komisie za doterajšiu spoluprácu ,
- informoval o Opatrení prednostu Okresného úradu Žilina z 22. februára 2023 o komisii pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti Okresného úradu Žilina č. 4/2023 a o prijatom štatútu komisie a o jeho zmene, ktorá spočíva v pripustení možnosti hlasovania „per rollam“,
- informoval o zmene zloženia komisie,

K bodu č. 2:

Mgr. Kamil Ruman

- informoval o schválení Stratégie prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v Slovenskej republike do roku 2028 (ďalej len „stratégia SR“). Schválenie stratégie je ďalším krokom k naplneniu cieľov v rámci [Komponentu 16 Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky](#): Boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí, bezpečnosť a ochrana obyvateľstva. Dokument definuje strategické ciele na obdobie jeho platnosti, opierajúc sa o najnovšie dostupné dáta v súvislosti s vývojom kriminality v SR a zohľadňuje tiež potreby jednotlivých regiónov. Pri tvorbe stratégie sa prihliadalo na situáciu v súvislosti s pandémiou COVID 19, vojnou na Ukrajine, so sofistikovanejšími metódami páchania kriminality a narastajúcimi kybernetickými útokmi. Efektívne plánovanie, koordinácia a implementácia preventívnych zásahov môže výrazne prispieť k zvyšovaniu bezpečnosti obyvateľstva SR, podnikateľských subjektov a organizácií verejnej správy znižovaním úrovne kriminality. Prevencia kriminality má za cieľ eliminovať potenciálny výskyt fyzickej, majetkovej či emocionálnej ujmy obetiam, ich rodinám a komunitám. Prispieva k ochrane skupín obyvateľstva SR najviac ohrozených viktimizáciou a kriminalizáciou. Rovnako môže z dlhodobého hľadiska znížiť sociálne a ekonomické dopady kriminality na spoločnosť, ako aj pozitívne ovplyvniť náklady spojené so systémom trestného súdnictva a výkonu trestu a opakovanej recidívy, a tým prispieť k hospodárskemu rastu, blahobytu a kvalite života obyvateľstva SR. Predložená stratégia je otvoreným dokumentom, ktorého napĺňanie cieľov bude prehodnotené v

polovici obdobia jeho platnosti a v prípade potreby bude aktualizovaný. Zároveň toto prehodnotenie dáva priestor reagovať na nepredvídateľné udalosti (zhoršenie situácie s COVID 19, vojna na Ukrajine, atď.) zapracovaním nových úloh. Prílohami stratégie sú okrem úloh pre rezorty aj odporúčania pre samosprávy.

K bodu č. 3:

Mgr. Michaela Mikulíková

- oboznámila s plánom činnosti Komisie pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti pri OU Žilina na II. polrok 2023 a zhodnotila plnenie plánu činnosti za I. polrok 2023,
- oboznámila s aktualizáciou Harmonogramu úloh k participatívne procesu rozpracovania Stratégie prevencie kriminality na podmienky Žilinského kraja do roku 2028 (ďalej len „stratégia ZK“) spolu s partnermi,
- oboznámila s aktualizáciou Štatútu a Opatrením 4 prednostu Okresného úradu Žilina z 22.2.2023 o Komisii pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti Okresného úradu Žilina,
- informovala o plnení Uznesenia 2/2022 z 28.11.2022,
- informovala o odpočte plnenia návrhov opatrení z Analýzy kriminality a inej protispoločenskej činnosti za roky 2016-2021 na území Žilinského kraja,
- informovala o stave a vývoji sociálno-patologických javov maloletých a mladistvých z dotazníkového prieskumu realizovaného spolu s VUC a RUŠS,
- uviedla, že základom opodstatnených, adresných a plánovitých opatrení na elimináciu príčin kriminality sú dáta o stave sociálno-patologických javov a je nevyhnutnosťou spoločnosti ich potláčať. Pre potlačenie sociálno-patologických javov je nevyhnutné priebežne vyhodnocovať navrhnuté riešenia a navrhovať nové opatrenia,
- oboznámila prítomných o plánovanej realizácii workshopu okrúhleho stola k prevencii kriminality v Žilinskom kraji dňa 26.6.2023 v priestoroch Žilinského samosprávneho kraja,
- informovala o realizácii dotazníkového prieskumu, ktorého výstupy budú slúžiť na vypracovanie analýzy o stave a vývoji kriminality a inej protispoločenskej činnosti maloletých a mladistvých v Žilinskom kraji spolu s návrhom opatrení, ktoré je nevyhnutné prijať pre elimináciu nárastu sociálno-patologických javov v našom kraji,
- informovala, že v súčinnosti s Regionálnym úradom školskej správy boli okrem stredných škôl oslovené aj základné školy. Prieskumu sa zúčastnilo 154 z celkových 258 výchovno-vzdelávacích zariadení,
- realizácia prieskumu bola vykonaná v regióne Horné Považie, Orava, Liptov, Žilina, Kysuce, Turiec,
- medzi najčastejšie problémy základných aj stredných škôl patria z pohľadu pedagógov a koordinátorov: zlé vzťahy medzi rovesníkmi, agresia, agresivita, kyberšikana,
- nosná požiadavka, ktorá vyplynula z dotazníkov bude súčasťou analýzy kriminality a inej protispoločenskej činnosti v Žilinskom kraji, ako aj rozpracovania stratégie na podmienky nášho kraja,
- upozornila, že hlavnou požiadavkou respondentov je zriadenie podporných tímov, zložených zo špeciálnych pedagógov, sociálnych pedagógov, psychologov,
- upozornila na nevyhnutné vytvorenie a zlepšenie vzťahu žiak – učiteľ – rodič,
- koordinátori prevencie na školách požadovali častejšie vzdelávanie v tejto oblasti,

- informovala, že rozpracovanie stratégie je potrebné vypracovať do 30.11.2023, v nadväznosti na uvedené požiadala členov komisie o súčinnosť a spoluprácu pri zasielaní návrhov riešení,
- informovala, že aj iné kraje SR sa inšpirovali realizáciou dotazníkového prieskumu,
- upozornila, že náležitá je komplexnosť preventívnych opatrení a spätná väzba od škôl, bezodkladne nutné je riešiť priority, problematiku sociálno-patologických javov je nevyhnutné uchopiť inštitucionálne, opatrenia a navrhované riešenia by mali byť adresné, určené pre cieľové skupiny.

Ing. Martina Gajdárová

- Informovala o dotazníkovom prieskume na všetkých stredných školách v počte 89
- Na dotazníkový prieskum odpovedalo 61/63 stredných škôl,
- Informovala, že medzi najčastejšie sociálno-patologické javy patrí fajčenie, zlé vzťahy, šikana, kyberšikana,
- preventisti na stredných školách považujú nedostatok času na túto činnosť veľmi obmedzujúci, poukazujú na nevyhnutnú legislatívnu zmenu, ktorá by spočívala v znížení ich úväzku,
- z dotazníkového prieskumu ďalej vyplynulo, že preventisti na stredných školách by k svojej činnosti potrebovali manuál, ktorý by ich nasmeroval, ako konkrétne danú situáciu riešiť,
- respondenti žiadali zriadenie podporných tímov, pretože kapacita Centier poradenstva a prevencie je nepostačujúca,
- poukázali na nedostačujúci primárnu prevenciu, podotkli, že učitelia by mali byť vzdelávaní na zvládnutie krízových situácií,
- uviedla, že nie každá škola má vo svojich radoch psychológa,
- uviedla, že 41% škôl využíva dotazníky z CPP, 44% má vlastné dotazníky, t. z., že 85% vedie riešiť dotazník, zvyšok dotazník nevie vyhodnotiť,
- stredné školy ďalej požadujú poskytnúť príklady dobrej praxe, stretnutia na ktorých boli predstavené konkrétne modely riešenia situácií,
- ako problém vnímajú nedostatočnosť vzdelávania a ich neadresnosť, požadujú multidisciplinárne a sektorové stretnutia,
- informovala o potrebe spracovania manuálu na regionálnej úrovni, algoritmus pomoci-jedným z riešení by bolo uvedenie presných právomocí a inštrukcií/ manuálu pre koordinátora v krízových situáciách,
- uviedla, že Žilinský samosprávny kraj má pre riešenie týchto požiadaviek veľmi obmedzené kompetencie,
- apelovala na potrebu systémovej podpory budovania „klímy“ na školách, ktorá ovplyvňuje komplexne výchovnovzdelávací proces,
- informovala o projekte : „Budovanie kultúry, klímy a mapovanie potrieb na stredných školách“
- vyjadrila potrebu preukázania kvality preventívnych programov pre žiakov prostredníctvom občianskych združení - Mestská polícia nepostačuje kapacitne.

JUDr. Janka Balogová

- personálne nie je možné pokryť preventívne prednášky na školách len preventistkami Mestskej polície, tiež upozornila na necertifikované občianske združenia na internete, ktoré ponúkajú prednášky na rôzne témy,
- Informovala o potrebe spracovania manuálu na regionálnej úrovni, algoritmus pomoci, odporučila vytvoriť zoznam akreditovaných, či certifikovaných subjektov pôsobiacich v oblasti prevencie v regióne, prípadne v SR.

Ing. Anna Trauerová

- Informovala, že z legislatívneho hľadiska nie je možné, aby iné organizácie zasahovali do výchovno-vzdelávacieho procesu, pre tieto prípady Ministerstvo školstva vedy výskumu a športu v minulosti zaviedlo vyhotovovanie schvaľovacích doložiek k týmto aktivitám, na základe čoho sa predchádzalo presadzovaniu subjektívnych názorov a nežiadúceho obsahu vo vyučovacích predmetoch,
- Poukázala na potrebnú opatrnosť pri týchto aktivitách,
- Požiadala o logistiku výstupov z realizovaných dotazníkových prieskumov aj na respondentov, ktorý sa na ňom podieľali,
- Tiež apelovala na nevyhnutnú potrebu zavedenia opatrení na potlačenie sociálno-patologických javov,
- Poukázala na zmenu legislatívy v oblasti ospravedlnenia absencie žiaka na výchovno-vzdelávacom procese rodičom, ktorá vedie podľa jej názoru k nárastu záškoláctvu,
- Tiež poukázala na nevyhnutnú potrebu vytvorenia vzťahu učiteľ-žiak- rodič,
- Prikláňa sa k názoru nevyhnutnej potreby zriadenia podporných tímov,
- Poukázala na klesajúci trend voľnočasových aktivít, ktorý je zapríčinený ich obmedzeným financovaním,
- Uviedla, že niektoré legislatívne zmeny majú negatívny dopad na výchovno-vzdelávací proces,
- K čiastočnej podpore kompetencií pre elimináciu sociálno-patologických javov by prispelo zakotvenie určitých povinností žiaka v školskom poriadku, a zvýšením policajných kontrol na prítomnosť psychotropných a omamných látok na pôde školy,

Mgr. Jana Černická

- Informovala o kreujúcich sa podporných tímoch na školách, ktoré sú síce legislatívne upravené no nie sú pokryté možnosťami štátneho rozpočtu,
- Uviedla, že problém vidí hlavne v tom, že platové prostriedky sú účelovo viazané a nie je možné nimi pokryť výdavky na podporné tímy.

mjr. Mgr. Petra Škulipaiová

- Uviedla, že do úvahy by pripadala možnosť vytvorenie jedného podporného tímu pre viaceré školy, na čo Ing. Martina Gajdárová reagovala, že migrovanie psychológa nie je efektívne.

Mgr. Kamil Ruman

- Uviedol, že pre adresné riešenie tejto situácie je nevyhnutný apel kompetentných na vyčlenenie finančných prostriedkov pre zriadenie podporných tímov,

Mgr. Jana Černická

- Predstavila paradigmu zmeny poradenstva, v súčasnosti nesie názov Centrum poradenstva a prevencie – „poradňa jedných dverí“,
- V každom okresnom meste sa nachádza 1 centrum poradenstva a prevencie a 1 špecializované centrum,
- Centrum poradenstva a prevencie poskytuje podporu deťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- Zmeny poradenstva spočívajú v náraste ich kompetencii,
- Poukázala na narastajúci trend zdravotných znevýhodnení (najmä autizmus a narušená komunikačná schopnosť),
- Prax ukazuje, že podporné tímy majú len školy, ktoré mohli na to vyčleniť finančné prostriedky,
- Uviedla, že 54% škôl a školských zariadení má podporné tímy zložené zo sociálnych pedagógov a psychologov, ministerstvo prisľúbilo prípravu výziev, aby garantované pozície pokračovali,
- V súčasnosti ma Žilinský kraj cca 3000 škôl, z čoho existuje krytie pre podporné tímy len na 560 škôl, poznamenala, že na financovanie podporných tímov by bolo vhodné zaviesť systémový prvok,
- Poukázala na nevyhnutnosť kompenzácie špeciálnych potrieb žiakov, čím skôr sa s tým začne, tým bude dieťa samostatnejšie,
- V súčasnosti sa apeluje na inklúziu a podporu detí, ktorých rodičia sa rozvádzajú, všetky deti majú dostať podporu primeranú ich potrebám,
- Uviedla, že podľa jej názoru, by mali kariérni poradcovia pracovať systematicky už od 5. ročníka základnej školy, aby v 8. ročníku žiak vedel kam sa môže ďalej uberať,
- Poukázala na nárast psychologických problémov po pandémii COVID-19,
- Informovala, že škola by mala mať vyhotovenú vnútornú smernicu pri šikane,
- Informovala o overených programoch s podpornými tímami na budovanie pozitívnej klímy v školskom prostredí „Ranné kruhy“,
- Informovala, že od septembra 2023 až do roku 2026 dôjde k nárastu počtu zamestnancov centier poradenstva a prevencie, aby kapacitne zvládali vykonávať prevenciu a nevyhnutnosť redefinície potrieb špeciálneho výchovno-vzdelávacieho procesu,
- Informovala o katalógu podporných opatrení garantovaných štátom,

JUDr. Janka Balogová

- Informovala o projekte
- Cieľom tejto aktivity je zvýšiť pocit bezpečia obyvateľov v bytovkách a ich okolí, znížiť počet prípadov, kedy sa v rámci bytoviek pohybujú neznáme osoby, zamedziť poškodzovaniu spoločných priestorov, páchaniu trestných činov, priestupkov a iného nežiaduceho správania sa v dome, bloku a jeho okolí a v neposlednom rade zlepšiť vzájomnú komunikáciu a vzťahy medzi obyvateľmi bytových domov i posilniť spoluprácu verejnosti s políciou a samosprávou,
- Medzi obyvateľmi bytových domov pretrváva zvýšená miera subjektívneho a objektívneho ohrozenia kriminalitou, medzilidskými vzťahmi, generačnými problémami, sociálnymi či etnickými menšinami a nevyrovnanými susedskými spormi. Súčasne sa prejavuje minimálna ochota a schopnosť obyvateľov bytových domov k samostatnej aktivite a k prevzatíu spoluzodpovednosti za bezpečnosť, poriadok a celkové zlepšenie spolužitia. Naproti tomu pretrváva vysoký počet intervencií zo strany polície, samosprávy a štátnej správy, ktoré sa v rámci zákonných kompetencií

zameriavajú najmä na nastolenie právneho stavu, avšak nie na odstránenie príčin problémov.

- Zmeniť tento stav má za cieľ projekt Bezpečne v meste – Bezpečná adresa, ktorý sa v rámci svojich jednotlivých etáp snaží zlepšiť vzťahy medzi susedmi, zvýšiť ich záujem o dianie v bytovom dome, znížiť výskyt kriminality a ohrozenia zdravia i bezpečia obyvateľov či posilniť funkciu domovníka. Každá z etáp bude vyhodnocovaná samostatne. Jedným zo sledovaných ukazovateľov bude zisťovanie pocitu miery bezpečnosti obyvateľov bytového domu,
- Samotnej realizácii projektu predchádza príprava. Prvým krokom bolo stretnutie s partnermi projektu, ktorými sú: mesto Žilina, Okresné riaditeľstvo PZ v Žiline, Krajské riaditeľstvo HaZZ Žilina, OZ Bývajme bezpečne, Fakulta bezpečnostného inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline. Následne sa počas septembra tohto roku realizovalo stretnutie s domovníkmi, resp. obyvateľmi bytových domov na pôde Mestskej polície Žilina, kde im bol predstavený tento projekt. Ďalším krokom v spolupráci so zástupcami vlastníkov bytov je zorganizovanie cyklu stretnutí o pripravovanom projekte a výskume, súčasťou ktorých bude vnímanie pocitu bezpečnosti obyvateľov bytových domov zapojených do projektu a následná sumarizácia výsledkov,
- Začiatok projektu bol naplánovaný na jar 2023. Prvá etapa sa navrhovanými opatreniami zameriavala na situačnú prevenciu. Jej súčasťou bolo vypracovanie zásad riadneho a bezpečného užívania bytu a domu, tzv. domový poriadok či nastavenie pravidiel užívania spoločných priestorov v bytovom dome. Vykonajú sa taktiež revízie a kontroly mechanických či elektronických systémov na vchode do domu, prístupe na schodiská, k výťahom, pivničným priestorom a zabezpečí sa aj rozlíšenie vnútorných prístupov a pod. Taktiež sa budú riešiť únikové (evakuačné) možnosti v bytovom dome, elektronický požiarny systém a umiestnenie dymových čidiel, efektívne umiestnenie kamerových systémov (vstupná hala, schodište, výťahy a pod.) v súlade s platnou legislatívou. Dôležitou súčasťou celého projektu sú práve domovníci, ktorí budú zodpovedať za obsluhu inštalovaných prvkov a budú kontaktnou osobou medzi obyvateľmi bytového domu a políciou. Zabezpečí sa i príprava a preškolenie príslušníkov mestskej a štátnej polície z úseku prevencie začlenených do projektu a vypracuje sa aj ekonomická štúdia pre prípadné náklady mesta súvisiace s úpravou verejnej zelene, verejného osvetlenia či ďalších opatrení, ktoré napomôžu k zvýšeniu bezpečnosti v uliciach mesta. Druhá etapa naplánovaná na jeseň tohto roka bude zameraná na vyhodnotenie prijatých opatrení z prvej etapy a zo získaných výsledkov sa vypracuje Manuál bezpečného bývania. Nosnými témami dokumentu budú: právne normy upravujúce bývanie a vzťahy medzi ľuďmi, právne normy upravujúce požiarnu prevenciu, ochranu osobných údajov, mediáciu, technické normy upravujúce štandardy zabezpečovacích systémov, definícia bývania a zodpovednosť za bezpečné bývanie, systém prevencie kriminality v SR, krok za krokom k bezpečnému bývaniu. Publikácia bude určená všetkým vlastníkom, správcom a nájomníkom bytových domov bez ohľadu na formu vlastníctva. Rozšírenie projektu o celoživotné vzdelávanie osôb, tzv. vzdelávací program „Domovnícka akadémia“, je súčasťou tretej etapy, ktorá je naplánovaná na prelom rokov 2024/2025. Jej cieľom je zvýšiť postavenie domovníka v rámci spoločenstva vlastníkov bytov a zároveň zvýšiť odbornosť osôb, ktoré vykonávajú túto funkciu, v rôznych oblastiach tak, aby mali komplexný prehľad a vedeli pohotovo reagovať na vzniknuté situácie
- Koniec projektu je naplánovaný na rok 2025, pričom v záverečnej štvrtej etape získajú zapojené bytové domy, ktoré splnia stanovené kritériá, označenie (nálepku) **BEZPEČNÁ ADRESA**

Uznesenie č. 1/2023

Komisia pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti pri Okresnom úrade Žilina:

jednohlasne schvaľuje Uznesením č 1/2023 zo dňa 23.05.2023 Rozpracovanie stratégie prevencie kriminality na podmienky Žilinského kraja do roku 2028 v termíne do 30.11.2023.

Na záver prednosta komisie a tajomníčka komisie poďakovali prítomným za účasť a zasadnutie ukončili.

V Žiline 23.mája 2023

Vypracovala: Mgr. Michaela Mikulíková
tajomníčka komisie

Schválil: Mgr. Kamil Ruman
predseda komisie